

ART

Josep Maria Subirachs, 85 anys d'art

Caixa Penedès cancel·la el museu de l'artista i ara es busca una alternativa al MNAC

La crisi obliga Caixa Penedès a cancel·lar el projecte de l'Espai Subirachs. La família conversa amb l'Ajuntament de Barcelona per complir el desig de l'artista, que avui fa 85 anys, d'exposar el seu llegat.

ANTONI RIBAS TUR

BARCELONA. Les dificultats logístiques del projecte i les circumstàncies econòmiques han acabat amb el Centre Cultural Caixa Penedès Espai Subirachs. L'entitat bancària tenia previst obrir-lo al número 21 del carrer Princesa de Barcelona –a prop del Museu Picasso– el 2004, coincidint amb el Fòrum de les Cultures. L'obertura es va posposar fins al 2011, però tampoc en aquesta ocasió va ser possible completar l'operació. L'Espai Subirachs va ser fruit de la cessió que Josep Maria Subirachs va fer el 2011 de 300 obres de la seva col·lecció particular. Caixa Penedès, al seu torn, en va adquirir 30. Són obres de diferents tècniques i representatives dels diferents moments de la trajectòria de l'artista.

És possible, però, que el desig de l'artista, que avui fa 85 anys, de veure el seu llegat exposat arribi a bon port. Amb motiu de la concessió de la Medalla d'Or del Mèrit Artístic, els responsables de la regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona es van interessar per la situació d'aquestes obres. Finalment, el

Projecte amb futur incert
“Vam tenir un disgust perquè hem dedicat set anys a l'Espai Subirachs”, diu la filla de l'artista

MNAC podria ser el destí d'una part d'aquestes obres. I els responsables de Caixa Penedès també segueixen treballant per trobar una solució adaptada a les circumstàncies i a la realitat econòmica actual.

Recuperació pública d'un llegat

“Vam tenir un disgust, perquè hem dedicat set anys a fer el projecte museogràfic de l'Espai Subirachs –diu la historiadora de l'art Judit Subirachs-Burgaya, filla de l'artista–. Però hem de ser realistes, no podem demanar ara com ara que es construeixi un centre, les prioritats són unes altres”.

El que més amoïna Judit Subirachs-Burgaya és complir la voluntat del seu pare i poder exposar aquestes obres. “Tenim moltes esperances en el nou pla de museus. Amb la superació del límit cronològic entre el MNAC i el Macba, podria ser que les obres de Subirachs es poguessin veure al MNAC. Estem en converses amb la regidoria de Cultura, estudiant què podem fer, per veure si existeix la possibilitat de mostrar, almenys, una part d'aquestes peces”, diu Subirachs-Burgaya.

Els dibuixos, escultures, pintures i gravats que Subirachs va cedir a Caixa Penedès tenen un fort component autobiogràfic: ell mateix va seleccionar les obres amb què volia ser representat. Entre el centenar d'escultures que va seleccionar hi ha obres tan clàssiques com *Dona mediterrània*, del 1949; d'altres de representatives de la seva etapa ex-

pressionista, com *Europa* –una dona ajaguda amb què l'artista va voler retre homenatge al mite europeu–, i *Dona*, del 1957, que representa el pas que va fer cap a l'abstracció.

“Subirachs és un dels escultors catalans cabdals de la segona meitat del segle XX –remarca el crític d'art Daniel Giralt-Miracle–. Va fer un salt mortal de l'escultura noucentista a l'abstracció gràcies a la seva excel·lent formació. I als anys 80 va recuperar la figuració reprenent el llenguatge del Renaixement i el Barroc i combinant-lo amb el *pop art*. No es pot qüestionar que és un artista molt original i molt personal”.

Escultor de l'espai públic

Josep Maria Subirachs va néixer el 1927 en el si d'una família modesta del Poblenou barceloní. Les dificultats econòmiques el van fer renunciar a la carrera d'arquitectura. “Sempre deia que era un arquitecte frustrat”, recorda Judit Subirachs-Burgaya. Es va formar amb els escultors hereus del Noucentisme Enric Monjo i Enric Casanova, però aviat va canviar la influència d'aquests artistes i la d'altres com Aristides Maillol i Josep Clarà pels corrents internacionals.

El 1951 va fer una estada a París becat per l'Institut Francès i entre el 1954 i el 1956 va viure a Bèlgica, on va exposar en diverses ciutats del país. Les primeres escultures abs-

Pioner
Les primeres escultures abstractes de Barcelona són obra de l'escultor del Poblenou

tractes que es van col·locar a Barcelona són obra de Subirachs –*Forma 212*, del 1957, a Llars Mundet, i *Evocació marinera*, dels anys 1958-1960, a la Barceloneta–. Al llarg de la seva trajectòria ha realitzat més d'un centenar d'escultures públiques arreu del món. Barcelona és la ciutat on està més representat, amb més de 70 monuments, escultures i altres obres, com el monument a Francesc Macià de la plaça de Catalunya, el monument a Narcís Monturiol, el fris *Barcelona* –de l'Ajuntament de Barcelona– i la porta de la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat.

De la mateixa manera que les primeres escultures abstractes van ser el blanc dels atacs dels sectors més conservadors, el món cultural va criticar amb duresa les escultures de la façana de la Passió de la Sagrada Família que Subirachs va començar el 1986. “Les escultures de la Sagrada Família pertanyen a un encàrrec molt especial. Les obres havien de tenir una seqüència narrativa seguint l'esquema que va deixar Gaudí. No tenen la força de les obres que va fer a mitjans dels anys 50 al santuari de la Virgen del Camino de Lleó, però representen un encàrrec resolt amb excel·lència professional”, afirma, Giralt-Miracle.

“És un artista molt prolífic, que ha treballat molt i que ha estimat molt el seu país. Les crítiques les va afrontar amb valentia, honestat, rigor i independència”, conclou Judit Subirachs-Burgaya. —

Itinerari

5 escultures públiques de Subirachs a Barcelona

- **Monument a Narcís Monturiol**
Anticipa la recuperació de la figuració en l'obra de l'artista.
- **Façana de 'Tele/eXpres'**
Lletres i números donen relleu i textura a una façana.
- **Monument a Francesc Macià**
A la plaça de Catalunya va voler realitzar un monument auster i a la

- vegada èpic i que dialogués amb el Noucentisme de l'entorn.
- **Les Taules de la Llei**
Relleu de gres a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.
- **Evocació marinera**
A la Barceloneta les formes recorden una onada o la cua d'un gran peix i a la vegada són abstractes.

a
ara

Innovador, avantguardista, públic i polèmic

La feina de Subirachs a la Sagrada Família ha eclipsat una trajectòria que encara s'ha d'estudiar

L'impacte de la intervenció a la Sagrada Família ha eclipsat l'obra de Josep Maria Subirachs. Els testimonis de diferents personalitats de l'art evidencien que és un creador tan innovador com polèmic.

A.R.T.

BARCELONA. Diferents personalitats del món de la cultura pròximes a l'artista aborden la llarga trajectòria de Josep Maria Subirachs. Dins la seva creació conviuen des de les grans obres públiques fins a les més íntimes, així com des de l'experimentació fins a la recuperació de la figuració. Al llarg de sis dècades ha desenvolupat tant un món propi i personal com la vocació col·lectiva de la seva obra. La Sagrada Família és probablement una síntesi d'aquestes dues nocions. Malgrat la duresa de les crítiques, va finalitzar l'encàrrec que se li havia encomanat.

Francesc Fontbona

Historiador de l'art i acadèmic de l'Acadèmia de Belles Arts

"Té una trajectòria llarga i fèrtil, plena de bons moments, no només com a escultor sinó també com a dibuixant i gravador. Ha treballat en tots els camps. Tot i ser un agnòstic convençut, va renovar l'art religiós amb una obra cabdal com el santuari de la Virgen del Camino, a Lleó. I a més de les obres públiques, hi ha les obres més privades. Subirachs té un món molt personal, amb un rerefons literari, en què res no és gratuït, tot obeeix a un concepte. És un artista molt exigent".

Artur Ramon

Historiador de l'art i antiquari

"Subirachs ha estat tan present a la meua vida com en la de la meua ciutat. La seva obra en espais públics és múltiple i variada. No hi ha cap altre artista més present a Barcelona.

Sense comptar les més de cent escultures que formen part de la façana de la Passió de la Sagrada Família, Subirachs té setanta obres situades en diversos indrets de la ciutat, tot tractat amb el màxim rigor formal i conceptual, des d'un passamà fins a una façana, des d'un plafó d'un monument commemoratiu fins a la barana d'un pàrquing al centre de la ciutat" (fragment de la glossa que va

01. La façana de la Passió. PEP DAUDÉ

02. Les Taules de la Llei. SUBIRACHS

03. Evocació marinera. SUBIRACHS

04. La porta de la façana de la Glòria. PEP DAUDÉ

llegir el 17 de gener a l'Ajuntament de Barcelona durant la cerimònia de lliurament de la Medalla d'Or del mèrit artístic).

Jordi Bonet

Arquitecte en cap de la Sagrada Família

"Estic molt content amb la seva intervenció a la Sagrada Família. Ens coneixem des que teníem 15 o 16

anys. Quan vaig veure les escultures que va fer al santuari de la Virgen del Camino, a Lleó, amb només 30 anys vaig entendre que podria fer alguna cosa gran. Gaudí va dir que les escultures de la façana de la Passió havien de ser completament diferents de les de la façana del Naixement. Unes glossen el naixement d'un nen i les altres representen el drama d'un home clavat en una creu. Les figures havien de ser dures. Gaudí probablement hauria fet el mateix".

Vicenç Altaió

Director de l'Arts Santa Mònica

"Respectàvem la creació de Subirachs i la seva obra, però una part del món cultural vam qüestionar la seva intervenció a la Sagrada Família perquè creïem que donava una visió esbiaixada de l'estètica gaudiniana. La protesta –que va tenir lloc el juliol del 1990– va tenir un gran impacte entre el públic i els mitjans nacionals i internacionals. L'escultura de Subirachs a la Sagrada Família representa un híbrid més pròxim a una iconografia futurista que a la relació entre l'art i la naturalesa i l'art conceptual que exploraven els artistes d'aquell moment. Ara la Sagrada Família ja no és una obra de Gaudí. Al llarg d'aquests anys ha patit moltes intervencions. És una obra col·lectiva".

Judit Subirachs-Burgaya

Historiadora de l'art i filla de l'artista

"Hi ha dos Subirachs, el que trenca amb l'escultura tradicional amb una personalitat molt acusada i l'artista que ho va deixar tot per entregar-se a la Sagrada Família. Sempre ha tingut molt interès perquè la seva obra arribi a tothom. Paral·lelament a les obres del temple, va seguir fent unes altres obres de caire metafísic, molt austeres. Quan va acabar la façana de la Passió ja era gran i tenia una salut molt delicada".

És el moment.
Compari els nostres preus i decideixi.
Compri ara el seu pis:
valor segur.

GRUPASSA
qüestió de prestigi
900 77 55 55

Tota la informació dels nostres immobles a l'instant amb fotos i plànols de distribució a

www.grupassa.cat

Segueix-nos a:

